

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu

LWR – 4101-11-04/2013
P/13/181

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura we Wrocławiu
ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław
T +48 71 711 83 00, F +48 71 711 83 50
lwr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/13/181 – Efektywność ekologiczna wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Kontrolerzy 1. Jakub Mucha, starszy inspektor kp., upoważnienie do kontroli nr 87055 z dnia 10 października 2013 r.
2. Grzegorz Fikus, młodszy inspektor kp., upoważnienie do kontroli nr 87057 z dnia 14 października 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-4 - Upoważnienia do kontroli)

Jednostka kontrolowana Urząd Gminy Długołęka (dalej: Urząd).

Kierownik jednostki kontrolowanej Iwona Agnieszka Łebek, Wójt Gminy Długołęka

(dowód: akta kontroli str. 5-6 – Zaświadczenia o wyborze)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli, pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹ ocenia działania Urzędu związane z realizacją przez Gminę Długołęka (dalej: *Gmina*, *Beneficjent*) proekologicznego zadania pn. „Budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Mirków, gm. Długołęka – etap I” (dalej: *Inwestycja* lub *Zadanie*) finansowanego z udziałem dotacji i pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu (dalej: *Fundusz*).

Uzasadnienie oceny ogólnej Podstawą pozytywnej oceny było w szczególności: [1] terminowa realizacja *Inwestycji*, [2] rozliczenie efektu rzeczowego i ekologicznego zgodnie z zapisami umów z Funduszem, [3] wykorzystanie pomocy zgodnie z przeznaczeniem, [4] prawidłowe rozliczenie pożyczki i spłata wymagalnych rat.

W umowach dotacji i pożyczki nie sprecyzowano zakresu i formy sprawdzenia (potwierdzenia) rzeczywiście uzyskanego efektu ekologicznego. Ustalono, że podstawą rozliczenia efektu rzeczowego i ekologicznego przedmiotowej inwestycji było sporządzenie protokołu odbioru końcowego zadania oraz uzyskanie pozwolenia na użytkowanie. Dokumenty te nie odnosiły się bezpośrednio do uzyskanych efektów ekologicznych, tj. zwiększenia przepustowości istniejącej oczyszczalni ścieków z 700m³/d do 1.500m³/d oraz osiągnięcia przez RLM² oczyszczalni poziomu 13.000. Dokumenty te nie potwierdzały, czy w wyniku zrealizowania *Inwestycji* osiągnięto rzeczywisty, zaplanowany efekt ekologiczny. Ponadto w toku

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Równoważna Liczba Mieszkańców

kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na dwukrotnym nieterminowym zapłaceniu odsetek wynikających z oprocentowania pożyczki.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Efekty ekologiczne, w tym rozliczenie finansowe i rzeczowe dofinansowanego przedsięwzięcia

Opis stanu faktycznego

W dniu 5 sierpnia 2009 r. Gmina Długoleka zawarła z *Funduszem* umowę dotacji nr 10/OW/WR/2009 oraz umowę pożyczki nr 18/OW/WR/2009, na dofinansowanie zadania pn. „*Budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Mirków, gm. Długoleka – etap I*”. Zgodnie z umowami całkowity koszt realizacji *Zadania* wynosił 15.532.146,10 zł³, a jego realizację zaplanowano w okresie od 31 lipca 2008 r. do 31 października 2011 r.⁴ Ze środków Funduszu w ramach dotacji sfinansowano 3.000.000,00 zł, w ramach pożyczki - 6.000.000,00 zł (łącznie z *Funduszu* 9.000.000,00 zł), 2.126.051,67 zł stanowiły środki własne *Gminy* oraz 4.406.094,43 zł⁵ środki pozyskane z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2013.

Przyznana dotacja oraz pożyczka mogły zostać przeznaczone na sfinansowanie realizacji *Zadania*, którego przebieg udokumentowany został rozliczeniem końcowym zadania, stanowiącym integralną część umów. Zgodnie z ww. umową pożyczki, spłatę przewidziano w okresie od 16 marca 2010 r. do 16 września 2015 r. w 12 ratach.⁶

Zgodnie z umowami dotacji oraz pożyczki efektem rzeczowym i ekologicznym *Inwestycji* miała być budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków, w tym zwiększenie przepustowości istniejącej oczyszczalni ścieków z 700m³/dobę do 1.500 m³/dobę, tj. o 800 m³/dobę oraz osiągnięcie przez RLM oczyszczalni poziomu 13.000.

Beneficjent zobowiązał się w umowach do przedłożenia w terminie do 31 marca 2010 r. dokumentów stwierdzających wykonanie i odbiór przedsięwzięcia, tj.: [1] protokołu odbioru końcowego, [2] pozwolenia na użytkowanie, jako dokumentów potwierdzających osiągnięcie efektu rzeczowego i ekologicznego.

Gmina dokonała wyboru wykonawcy zadania z zastosowaniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁷ (przetarg nieograniczony). Umowa z wykonawcą została podpisana w dniu 31 lipca 2008 r.

(dowody: akta kontroli: str. 16 – Zestawienie źródeł finansowania zadania; str. 47-58 – Umowa dotacji wraz z aneksami; str. 59-74 – Umowa pożyczki z aneksami; str. 75 Oświadczenie o wyborze wykonawcy zgodnie z PZP; str. 76-81 – Umowa w wykonawcą z aneksami /wyciąg/)

Środki pożyczki oraz dotacji wpływały na rachunek *Gminy* w ustalonych w umowach terminach i kwotach.⁸ Spłatę kwoty głównej pożyczki rozpoczęto terminowo. Na dzień 15 października 2013 r. *Beneficjent* spłacił osiem rat pożyczki w łącznej kwocie 2.500.000,00 zł. Naliczone od dnia uruchomienia pożyczki do dnia 30 września 2013 r. odsetki w łącznej kwocie 696.639,00 zł zostały uregulowane

³ Zgodnie z ostatnimi zmianami w tym zakresie tj. aneksem nr 2 z dnia 27 kwietnia 2010 r. do umowy dotacji oraz aneksem nr 2 z dnia 27 kwietnia 2010 r. do umowy pożyczki.

⁴ Zgodnie z ostatnimi zmianami w tym zakresie tj. aneksem nr 1 z dnia 23 listopada 2009 r. do umowy dotacji oraz aneksem nr 1 z dnia 23 listopada 2009 r. do umowy pożyczki.

⁵ Na dzień rozliczenia *Zadania*, źródłem jego finansowania były środki pochodzące z *Funduszu* oraz środki własne *Gminy*.

⁶ Raty: od 1 do 6 – w wysokości 300.000,00 zł; 7- 8 – w wysokości 350.000,00 zł; 9-10 – w wysokości 500.000,00 zł; 11 – w wysokości 1.000.000,00 zł; 12 – w wysokości 1.500.000,00 zł.

⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759

⁸ Zgodnie z ostatnimi zmianami w tym przedmiocie tj. Aneksem nr 1 z dnia 23 listopada 2009 r. do umowy dotacji.

w całości, w tym w 47 z 49 przypadków w terminach wynikających z § 4 umowy pożyczki.

(dowody: akta kontroli str. 19 – Zestawienie wpływu środków na rachunek Gminy; str. 20 – Zestawienie spłaty rat kapitałowych pożyczki; str. 21-22 – Zestawienie spłaty odsetek)

Zadanie zrealizowano zgodnie z rozliczeniem końcowym oraz w terminach określonych umowami.⁹ W wyniku realizacji *Inwestycji* dokonano budowy i przebudowy oczyszczalni ścieków. Nie zostało jednakże wprost udokumentowane i potwierdzone zwiększenie przepustowości oczyszczalni ścieków do 1500 m³/d oraz osiągnięcie wskaźnika RLM na wymaganym poziomie. Jak wyjaśniła Wójt Gminy, pomimo tego, że protokół odbioru końcowego oraz pozwolenia na użytkowanie nie zawierają w swojej treści informacji wprost wskazujących na osiągnięcie założonych parametrów, to stanowią potwierdzenie ich osiągnięcia, bowiem sankcjonują wykonanie *Inwestycji* w zgodzie z założeniami projektowymi, umożliwiającymi przyjmowanie przez zmodernizowane obiekty ścieków na poziomie określonym w umowach z *Funduszem*. Informacje przekazywane przez Zakład Usług Komunalnych do Urzędu Gminy („Zestawienie przepływu ścieków przez Oczyszczalnię Ścieków w Mirkowie”) wskazują na osiągnięcie przez oczyszczalnię wymaganej przepustowości. Z informacji Prezesa Zarządu *Funduszu* wynika, że rozliczenie zakończenia *Zadania* zostało udokumentowane zbiorczym zestawieniem faktur, rozliczeniem końcowym kosztów zadania inwestycyjnego, protokołami odbioru końcowego oraz pozwoleniem na użytkowanie. *Beneficjent* dochował terminów rozliczeń zapisanych w umowach. Na podstawie dokumentacji odbiorowej oraz pozwolenia na użytkowanie, zgodnie z treścią § 5 ust. 5 umowy dotacji oraz § 6 ust. 5 umowy pożyczki *Gmina* rozliczyła także terminowo osiągnięcie efektu rzeczowego i ekologicznego. NIK zauważa przy tym, iż w dokumentach tych nie odnotowano wprost uzyskania efektu rzeczowego i ekologicznego wyszczególnionego w § 3 ust. 5 umów.

(dowody: akta kontroli str. 47-58 – Umowa dotacji wraz z aneksami; str. 59-74 – Umowa pożyczki z aneksami; str. 92-98 – Rozliczenie końcowe zadania; str. 99-109 – Protokół odbioru końcowego zadania; str. 110-111 – Pozwolenie na użytkowanie; str. 112 – Pozwolenie wodnoprawne; str. 126-129 – Pisemne informacje Prezesa Zarządu *Funduszu*; str. 151-152 – Pisemne wyjaśnienia Wójta; str. 153-158 – Protokół oględzin; str. 159-163 – Zestawienie przepływu ścieków; str. 164 – 172 – Projekt budowlany /wyciąg/; str. 173-176 – Pozwolenie na budowę).

Beneficjent przedstawił rozliczenie kolejnych rat dotacji i pożyczki w terminach wynikających z zapisów umów. Terminowo przekazywano dowody zapłaty faktur finansowanych z udziałem środków *Funduszu*. W terminie wynikającym z umów *Gmina* przekazała do *Funduszu* rozliczenie przyznanej dotacji oraz pożyczki, przedstawiając rozliczenie końcowe kosztów realizacji zadania inwestycyjnego oraz zbiorcze zestawienie faktur. *Fundusz* w dniu 27 kwietnia 2010 r. rozliczył dofinansowanie inwestycji, sporządzając wewnętrzny dokument pn. „Rozliczenie końcowe zadania”, zatwierdzony przez Prezesa Zarządu *Funduszu*. Otrzymana pomoc finansowa w postaci pożyczki i dotacji z *Funduszu* została w całości przeznaczona na realizację zadania określonego umowami, co potwierdzają rozliczenia faktur wystawianych przez wykonawcę oraz dokumenty rozliczeniowe sporządzone na potrzeby zatwierdzenia rozliczenia pomocy finansowej z *Funduszem*.

(dowody: str. 82-83 – Zestawienie dotyczące rozliczeń rat; str. 74-91 – Arkusze rozliczenia rat wraz z pismami przewodnimi; str. 92-98 – Rozliczenie końcowe zadania; str. 126-129 – Pisemne informacje Prezesa Zarządu *Funduszu*; str. 130 – Rozliczenie zadania przez *Fundusz*)

⁹ Zgodnie z ostatnimi zmianami w tym przedmiocie tj. Aneksiem nr 2 z dnia 27 kwietnia 2010 r. do umowy dotacji oraz Aneksiem nr 2 z dnia 27 kwietnia 2010 r. do umowy pożyczki.

Fundusz przeprowadził 1 kontrolę realizacji inwestycji w dniu 24 września 2009 r. Kontrolą objęto sprawdzenie zaawansowania rzeczowego do wypłaty pierwszej raty dotacji oraz sprawdzanie wykonanego zakresu zadania.

(dowody: akta kontroli str. 116-123 – Protokół z kontroli przeprowadzonej przez Fundusz; str. 126-128 – Pisemne informacje Prezesa Zarządu Funduszu)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Zgodnie z § 4 ust. 5 umowy pożyczki odsetki powinny być spłacane przez Gminę do 25-ego dnia każdego miesiąca, natomiast Gmina dokonała zapłaty odsetek wynikających z:

- a) noty odsetkowej nr 696/WR/11 z dnia 16 maja 2011 r. na kwotę 14.671.23 zł. w dniu 26 maja 2011 r. (tj. z jednodniowym opóźnieniem),
- b) noty odsetkowej nr 1348/WR/11 z dnia 15 września 2011 r. na kwotę 15.102.74 zł. w dniu 28 września 2011 r. (tj. z trzydniowym opóźnieniem).

Wskazana nieprawidłowość dotyczyła 2 z 49 przypadków zapłaty odsetek wynikających z umowy pożyczki, których płatność przypadała do dnia 15 października 2013 r. Pomimo, iż zgodnie z § 8 umowy pożyczki oraz art. 482 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny od zaległych odsetek nie były naliczane odsetki karne, powyższe opóźnienia stanowiły naruszenie art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁰, w świetle którego wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Zarówno Wójt i jak Skarbnik Gminy, wyjaśniły, że uchybienie terminu zapłaty odsetek wynikało z przeoczenia.

(Dowody: akt kontroli str. 21-22 – Zestawienie spłaty odsetek; str. str. 59-74 – Umowa pożyczki z aneksami; str. 142 – Pisemne wyjaśnienia Skarbnika; str. 143-147 – Noty odsetkowe wraz z potwierdzeniami zapłaty; str. 151-152 – Pisemne wyjaśnienia Wójta)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W związku z tym, iż w dokumentach stanowiących rozliczenie *Inwestycji* zgodnie z umowami, tj. w protokole odbioru końcowego oraz pozwoleniu na użytkowanie nie było zapisów wprost potwierdzających osiągnięcie efektu rzeczowego i ekologicznego polegającego na zwiększeniu przepustowości istniejącej oczyszczalni ścieków z 700m³/dobę do 1.500 m³/dobę, tj. o 800 m³/dobę oraz osiągnięcie przez RLM oczyszczalni poziomu 13.000, zdaniem Najwyższej Izby Kontroli należałoby sporządzić informację, opracowaną na podstawie prowadzonych pomiarów, potwierdzającą osiągnięcie tego efektu.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Urzędu związaną z realizacją przez Gminę Długołęka proekologicznego zadania pn. „Budowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Mirków, gm. Długołęka – etap I” z udziałem dotacji i pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

¹⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 885.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹¹, wnosi o:

Sporządzenie i przekazanie do Funduszu informacji potwierdzającej osiągnięcie efektu ekologicznego określonego w § 3 pkt 5 umowy pożyczki.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu.

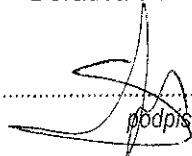
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław, dnia 28 października 2013 r.

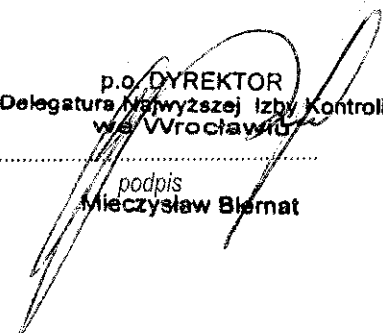
Kontroler nadzorujący
Andrzej Siekierka
Doradca ekonomiczny

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Dyrektor

p.o. DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu

.....
podpis
Mieczysław Blernat

¹¹ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.